

מסורת הש"ס

(א) (תפנית 1:1) (ב) (תפנית 1:1) (ג) (תפנית 1:1) (ד) (תפנית 1:1) (ה) (תפנית 1:1) (ו) (תפנית 1:1) (ז) (תפנית 1:1) (ח) (תפנית 1:1) (ט) (תפנית 1:1) (י) (תפנית 1:1) (יא) (תפנית 1:1) (יב) (תפנית 1:1) (יג) (תפנית 1:1) (יד) (תפנית 1:1) (טו) (תפנית 1:1) (טז) (תפנית 1:1) (יז) (תפנית 1:1) (יח) (תפנית 1:1) (יט) (תפנית 1:1) (כ) (תפנית 1:1) (כא) (תפנית 1:1) (כב) (תפנית 1:1) (כג) (תפנית 1:1) (כד) (תפנית 1:1) (כה) (תפנית 1:1) (כו) (תפנית 1:1) (כז) (תפנית 1:1) (כח) (תפנית 1:1) (כט) (תפנית 1:1) (ל) (תפנית 1:1)

שיהו מרעין בחורשין ומלקטין עצים בשדותיהם ומלקטים עשבים בכל מקום חוץ מתלתן וקוטמם נטיעות בכל מקום חוץ מגרופות של זית ומעין היוצא בתחילה בני העיר מסתפקין מומנו ומחבין בימה של טבריא ובלבד שלא יפרוס קלע ויעמיד את הספינה ונפנין לאחורי הגדר ואפילו בשדה מלאיה כרכובים ומהלכים בשבילי הרשות עד שתרד רביעה שניה ומסתלקין לצידו הדרכים מפני יתירות הדרכים והתועה בין הכרמים מפסגו ועולה מפסגו ויורד ויבט מצוה קונה מקומו: שיהו מרעין בחורשין אמר רב פפא "לא אמרו אלא דקה בגסה אבל דקה ברקה וגסה בגסה לא וכל שכן גסה ברקה דלא: ומלקטין עצים משדותיהם בלא אמרו אלא בהזמיו והיגו אבל בשאר עצים לא ואפילו בהזמיו והיגו בלא אמרו אלא במחוברין אבל בתלושין לא ואפי' במחוברין בלא אמרו אלא בלא אבל ביבשים בלא ובלבד שלא ירש: ומלקטין עשבים בכל מקום חוץ משרה תלתן למימרא דתלתן מעלו לה עשבים ורמיניה ו"תלתן שעלתה עם מיני עשבים אין מחייבין אותו לעקור אמר רב ירמיה לא קשיא כאן לורע כאן לזירין לורע קשו לה עשבים דמכחשי לה לזירין (ב) מעלי לה דכי קיימי ביני עשבים מירכבא איבעית אימא יכאן לאדם כאן לבהמה דכיון דלבהמה הוא דורעה עשבים נמי מיבעי לה ומנא ידעינן א"ר פפא שאריה משארי לאדם לא שאריה משארי לבהמה: וקוטמין נטיעות בכל מקום חוץ מגרופות של זית פ' ר' תנחום ר' בריים משום וכן אחד בביית כביצה בקנים ובגפנים מן הפקק ולמעלה ושאר כל האילנות מן אוכו של אילן ולא מן חודו של אילן מן חדש שאינו עושה פירות ולא מן ישן שהוא עושה פירות ממקום שאינו רואה את החמה

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

פא.

עין משפט
נר מצוה

קמא א מ"י פ"ה מה' מקי ממון ה' ג פ"ה א תמג עשין טו טור ח"מ סימן רע"ב: קב ג ב ד מ"י שם ט"ו טו"מ סג: קמא ה ר ו מ"י פ"ב מהלכות כלאים הלכה ו' והלכה ח' והלכה ט' והלכה י' קמג לחון רפ ע"ש י"ד סימן ר"ז ספיק ע"י: קב ח מ"י פ"ה מה' מקי ממון ה' ג פ"י ד סמג עשין טו טו"מ סימן רע"ב:

מוסף רש"י

שיהו מרעין בחורשין. שיהא כל אדם מולין בהמיו לרעות יער על חבדו ולא יקטר בעל היער, משום דלא לקריה קלי (שורבין י"ג). ומת מצוה קונה מקומו. לקבוצה שם (סוטה ח"ה). שאלה הקהה פוקק ופסוס בה וברכות כ"ח.

הכי אמר רב פ"ק דביא (דף ו' וסג) זיו"ט שני יתעסקו בו ישראל אפילו זיו"ט שני של ר"ה כ"ש מילה דשרי ע"י נכרי איסורא דלורייתא בשנת דפ"י נהלכות גדולות ושרי נמי ע"י ישראל זיו"ט שני של ר"ה ומיחו און זה ק"ו דמן דרין הוה ליה למשרי לקבור מת

בשנת אלף לפי שהוא מכושר ומגונה ומחייבים שנקבר בשנת שבעה באיסור שנת אפילו ע"י נכרי מידי דהוה אהיהא דמתן צפרק השואל (שנת דף קנ"ג). עשה נכרי ארון ומפר קבר אס בשביל ישראל לא יקבר בו עולמית ולא שרי בכדי שיעשו כמו נמי מטעם דפרישית ותדע דהא במת שריא כרמלית כדאמרין בהנמניע (שם דף נ"ד). גדול כבוד הבריות א"כ כ"ש דהוה ליה למשרי לקבור ע"י נכרי אלף על כרחק טעמא הוה דפרישית וא"ש נמי הא דאמרין בפ"ג דביא (דף נ"ג) אמימר שאל למיכחל עינא אפי' זיו"ט שני של ר"ה ופריך והאמר (ר"ה נ"ג) מת זיו"ט שני יתעסקו בו ישראל מה שאין כן בבילה והשתא מאי פריך מביאיה והא לרי מולה אית לן למשרי טפי אפי' ממת דכסוף מפנין (שנת דף קט"ט). אמר דכל זכרי מולה נעשין על ידי ארמאי בשנת ומיכחל עינא דמתה התם לחולה שאין בו סכנה ואומר לנכרי ועושה אפי' איסורא דלורייתא א"כ אית לן למשרי נק"ו ממת אפי' לכוז סמנין ביום טוב שני של ראש השנה על ידי ישראל ולמאי דפרישית אחי שפיר דליכא ק"ו:

חוץ מגרופות של זית. פירש בקונטרס מלא שני אגרופין ובערוך פירש מגרופיים ענפים וענפי הית קרויין גרופים כמו יחור בתלמוד ומורה בגפנים שכל אחד יש לו שם לבדו והביא הא דאמר בגדאשית רבה ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל וזמורות לנטיעות יחורי לתאיש מגרופיות לזימס: ומעין היוצא בתחילה בני העיר מסתפקין (בבב"ב).

דאמר לקמן דמנאס שהמה יהושע אפי' בחו"ל יש לתמוה הא דאמר צפרק כל הללמים (ע"י דף מה. וסג) המשתחוה למעין מימיו מהו לנכסין ופשיט ליה מהא דאמר מים של רבים אין נאכרים ומשני דנכעי מארעיה והשתא אחי של רבים הס מתנאי יהושע ויש לחלק בין יואל מאליו לגרמ בו ופסרו: ומכח"ן בימה ש"י טבריא. כל אדם וצנכד שלא יפרוש קלע נמי לכל אדם ואפי' הנעלים עממא דמנא לקמן שהטנו השנטיס זה עם זה אלל דהוה במכמורות וברשת והיינו הנעלים שהוא שלום: א"ן מחייבין אותו לעקור. פירש בקונטרס ש"כ עמיד ליתלם לפי שמפסדין את התלתן וקשה לפירושו דאין מחייבין משמע שאין אסור בהנחתו ועוד דאם מתחילש ומתעלל לעוקרו למה לא נחייבנו דהא איכא איסור כשמתחילש דמתן במסכת כלאים (פ"ה מ"ה) הירואה ירק בכרמו ואמר לכשאגיע שם אלקטנו מותרין לכשאחזור אלקטנו והוסף מאמס אסור ונראה לר"י דאין מחייבין אותו לעקור דליכא איסורא שהרי הוא לא זרעו אלף מאליהו צאו ומשום מקיים בכלאים ליכא כיון דקשו להו עשבים ולר"ע איצטרין דאמר צפרק בתרא דע"י (דף ס"ד) ובמכות (דף כ"א) המקיים בכלאים לוקה ולא מלקות ממש דלאו שאין בו מעשה הוא אלף איסורא בעלמא הוא א"כ אפי' לרבנן איצטרין והיכא דניחא ליה

שיהו מרעין בחורשין ומלקטין עצים בשדותיהם ומלקטים עשבים בכל מקום חוץ מתלתן וקוטמם נטיעות בכל מקום חוץ מגרופות של זית ומעין היוצא בתחילה בני העיר מסתפקין מומנו ומחבין בימה של טבריא ובלבד שלא יפרוס קלע ויעמיד את הספינה ונפנין לאחורי הגדר ואפילו בשדה מלאיה כרכובים ומהלכים בשבילי הרשות עד שתרד רביעה שניה ומסתלקין לצידו הדרכים מפני יתירות הדרכים והתועה בין הכרמים מפסגו ועולה מפסגו ויורד ויבט מצוה קונה מקומו: שיהו מרעין בחורשין אמר רב פפא "לא אמרו אלא דקה בגסה אבל דקה ברקה וגסה בגסה לא וכל שכן גסה ברקה דלא: ומלקטין עצים משדותיהם בלא אמרו אלא בהזמיו והיגו אבל בשאר עצים לא ואפילו בהזמיו והיגו בלא אמרו אלא במחוברין אבל בתלושין לא ואפי' במחוברין בלא אמרו אלא בלא אבל ביבשים בלא ובלבד שלא ירש: ומלקטין עשבים בכל מקום חוץ משרה תלתן למימרא דתלתן מעלו לה עשבים ורמיניה ו"תלתן שעלתה עם מיני עשבים אין מחייבין אותו לעקור אמר רב ירמיה לא קשיא כאן לורע כאן לזירין לורע קשו לה עשבים דמכחשי לה לזירין (ב) מעלי לה דכי קיימי ביני עשבים מירכבא איבעית אימא יכאן לאדם כאן לבהמה דכיון דלבהמה הוא דורעה עשבים נמי מיבעי לה ומנא ידעינן א"ר פפא שאריה משארי לאדם לא שאריה משארי לבהמה: וקוטמין נטיעות בכל מקום חוץ מגרופות של זית פ' ר' תנחום ר' בריים משום וכן אחד בביית כביצה בקנים ובגפנים מן הפקק ולמעלה ושאר כל האילנות מן אוכו של אילן ולא מן חודו של אילן מן חדש שאינו עושה פירות ולא מן ישן שהוא עושה פירות ממקום שאינו רואה את החמה

שנפל שם צעת מוחו קנאו לקבורה ואין בעל השדה מעכב עליו: דקה. בהמה דקה ביער גסה שאינה מכלה את האילנות: אלל כפלושין. אחרי שטרם עליהן בעל השדה ותלסן אסור ליעול דדעמיה עליהו: יבשין. דעתו עליהם לאור: אין מחייבין אותו לעקור. העשבים ממנה משום כלאים לפי דבעל כרחו עמיד ליעול שמפסיד את התלתן: כאן. שהתלתן עומדת לזרע: כאן. שזרעה לאכול הזירין טורלי"ש בלע"ז: דמירכבא. מתפשטת וגדלת על העשבים ועשין לה סמיכה כעין דלת"ה של כרס: ומנא ידעינן. אס ורעה לאדם דשרי ליה למלקט מן העשבים בתנאי יהושע: משארי. עשבים כערגות: בוים כביצה. כשיעור גובה ביצה זרין להניח מן הזית מלמטה סמוך לגוש: מן הפקק ולמעלה. מותר לקטום. פקק קשר: מאיכו של אילן. מפריו כלומר מענפין הרכין ודקין: ולא מחודו. מענפין גדולים ובסין כאלין גמור. ל"ה מחובו של אילן ממחבואו מקום שיש ענפין הרבה דהיינו צאמנע גבהו ולא מחודו למלמלה ענף האמנעי שהוא עליון ועיקר האילן מתשבות הגאונים: מן המדע. נד שגדל וניתוסף בשנה זו שערדין אין עושה פרי: ולא

חיבובו חממים שלא יתשדוהו שזרעם והא דנקט תלתן שעלתה עם מיני עשבים ולא נקט תלתן שעלו עשבים רבותא נקט אפילו שמחבין לזרע תחילה שאר זרעים והתלתן עלה מאליו אפי' כיון דהשתא מיהא לא ניחא ליה ברעיס מחמת התלתן שעלה אין מחייבין אותו לעקור: כאן לזירין. * היא דחוק משרה תלתן לזיריס דמעלו ליה ואת"י כיון דליכא איסור כלאים אמאי אסור ללקט והאמר בפ"ק דמו"ק (דף ו') שקטנו שיהו מפקדין כל השדה שיש בו כלאים וי"ל דהכא דבליכא שיעורא דמתן במסכת כלאים (פ"ג מ"ה) ומייתי לה בהמוכר פירות (ב"ב דף נ"ד) כל סאה שיש בו רובע ממין אחד ימעת:

הגרות הב"ח

(א) נבי' מעלו לה עשבים (ב) רש"י ר"ה חוץ משרה וכו' מן קטמיה. נ"ב ע"כ ובמסכת ר"ה דף י"ב ע"כ פס"י דהוא מין מלני:

גליון הש"ס

נבי' והפסגה מן הפקק ונלקטה. פ"ן נ"ב דף ט"ז ע"כ ר"ה חוץ משרה וכו' מן קטמיה. נ"ב ע"כ ובמסכת ר"ה דף י"ב ע"כ פס"י דהוא מין מלני:

לעני רש"י

טבריא (פ"טגריין). חילבה (גרונתי ויוני). צמח הכשש לחבלין. דור (גריין). סלחית לרנים. וביא (גריין). סלחית לרנים (בגרמניו). טורלי"ש (טורלי"ש). נכעלים קים.